

درس دهم - در ساحل دجله

حاکمان عباسی در سامرا

حاکمان عباسی قصرهای به هم پیوسته، تودرتو و بسیار باشکوهی در دو سوی ساحل دجله ساخته بودند. قصرهایی پر از نقش و نگار با وسایل گران قیمت، سفره های رنگارنگ و خزانه‌هایی لبریز از سکه‌های طلا، یکی از این حاکمان که هم عصر امام هادی (ع) بود، متوکل نام داشت.

امام هادی (ع) دهمین اختر تابناک شیعیان	
	نام پدر
	امام جواد (ع) (محمدتقی)
	تاریخ تولد
	۱۵ ذی‌الحجه سال ۲۱۲ هجری قمری
	تاریخ شهادت
	۳ رجب ۲۵۴ هجری قمری
	محل زندگی
	مدینه و در پایان عمر سامرا
	شروع امامت
	پس از شهادت امام جواد (ع) - در هشت سالگی
مدت امامت	
۳۴ سال	
حاکمان هم عصر	
مأمون، معتصم، متوکل و ...	
القاب	
علی النقی، هادی، ابوالحسن	
محل شهادت	
سامرا	
محل دفن	
سامرا، نزدیکی ساحل دجله در کنار امام حسن عسکری (ع)	

متوکل و امام هادی (ع)

متوکل حاکم ستمگر عباسی از علاقه‌ی مردم به امام هادی (ع) و اتحاد و همدلی میان ایشان و مردم می‌ترسید و به همین دلیل دستور داد امام را به زور از مدینه به سامرا بیاورند. امام هادی (ع) سال‌های سال در سامرا در نهایت سختی زندگی کرد. متوکل همیشه امام را زیر نظر داشت و بارها دستور داد شبانه به خانه‌ی امام بریزند و خانه‌اش را بازرسی کنند و حتی مدتی امام را زندانی کرد.

امام هادی (ع) در کلاس درس

چون پدر گرامی‌اش امام جواد (ع) در اوج جوانی به شهادت رسید، امام هادی (ع) با این که سنش هنوز به نوجوانی هم نرسیده بود، امام و پیشوای مردم شد.

در مسجد پیامبر (ص) به شاگردان پدرش درس می‌داد و مردم مخصوصاً آن‌ها که امام را نمی‌شناختند با تعجب به هوش و استعداد امام نگاه می‌کردند. ایشان شاگردان زیادی تربیت کردند که همه از عالمان بزرگ شدند. یکی از مشهورترین شاگردان ایشان حضرت عبدالعظیم حسنی از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) است که حرمش در شهر ری قرار دارد.

اقدامات متوکل در دوران سخت و خفقان آور

- ۱- دستور داد مرقد امام حسن (ع) جد بزرگ امام هادی (ع) را تخریب کنند.
 - ۲- عده زیادی از نسل پیامبر (ص) و دوستان ایشان را به زندان انداخت.
 - ۳- به شاعران پول زیادی می‌داد تا در شعرهای خود به امامان بی احترامی کنند.
 - ۴- بیت المال مسلمانان را صرف خوش گذرانی خود می‌کرد.
 - ۵- دائماً امام هادی (ع) را مورد آزار و اذیت قرار می‌داد و از مدینه به سامرا تبعید کرد.
- امام هادی (ع) می‌فرماید: به جای این که برای این که برای عدم موفقیت‌های گذشته حسرت و اندوه بخوری، با داشتن تصمیم و اراده‌ی قوی آن‌ها را جبران کن.

درس یازدهم - سرو سربلند سامرا

در درس گذشته آموختیم متوکل حاکم ستمگر عباسی دستور داد امام هادی (ع) را از مدینه به سامرا بیاورند و همراه امام هادی (ع) فرزندشان امام حسن عسکری (ع) هم آمدند.

نکات مهم درباره‌ی امام حسن عسکری (ع) یازدهمین رهبر و پیشوای شیعیان	
نام	حسن
نام پدر	امام هادی (ع)
القاب	عسکری، زکی
سال و محل تولد	۱۸ ربیع‌الثانی سال ۲۳۲ هجری قمری در مدینه
سال و محل شهادت	۸ ربیع‌الاول سال ۲۶۰ هجری قمری در زندان‌های سامرا
دشمنان	حاکمان عباسی
شهرهایی که در آن زندگی کرده‌اند	مدینه، سامرا (محلۀ ی عسکر)
چه زبان‌هایی را بلد بودند	به همه‌ی زبان‌ها مسلط بودند.
محل دفن	سامرا در کنار پدر گرامی شان امام هادی (ع)
نام فرزند	حضرت مهدی (عج)

امام حسن عسکری (ع) همراه پدر به سامرا آمد و ستم‌های حاکمان عباسی مثل: هجوم شبانه به منزل و بازرسی و به هم ریختن خانه را با چشمان خود می‌دید. اما امام هادی (ع) ایشان را خوب تربیت کرد تا راهش را ادامه بدهد و پرچم هدایت مردم را به دوش بگیرد.

امام هادی و امام حسن عسکری (ع) در سامرا در جای امن و آرام نبودند، بلکه در محله‌ی عسکر یعنی منطقه‌ی نظامیان سکونت داشتند و همیشه تحت نظر بودند.

امام هادی (ع) در زندان بود و سپس به شهادت رسید، امام حسن عسکری (ع) با وجود سن کم جای خالی پدر را پر کرد؛ (هم مراقب مادر و خانواده و هم مربی و راهنمایی مردم و جانشین پدر شد).

از اولین روزهای امامت مورد آزار و اذیت حکومت قرار گرفت و جاسوسان و مأموران خانگی وی را تحت نظر گرفتند تا دوستانش را شناسایی کنند. امام حسن عسکری (ع) مخفیانه به دوستان نامه نوشت و گفت: «وقتی مرا در میان شهر می‌بینید، سلام ندهید و با دست به من اشاره نکنید که جانتان در خطر است.»

حاکمان عباسی حتی حاضر نشدند امام در منطقه‌ی ناآرام عسکر بماند و ایشان را به زندان انداختند.

اخلاق خوب و بی نظیر امام باعث علاقه ی مأموران زندان به امام می شد و با این که حاکمان عباسی بدترین افراد را به کار می گرفتند، اما پس از مدت کوتاهی باز هم مأموران شیفته ی اخلاق امام می شدند.

معجزه ی امام حسن عسکری (ع)

اگر مهمانی برای امام حسن عسکری (ع) می آمد که به زبان های دیگری غیر از عربی مثل فارسی، ترکی و رومی صحبت می کرد، با این که حضرت فقط در مدینه بودند، با هر کس به زبان خودش سخن می گفت که نشان از علم الهی است و در اختیار امامان است.

امام حسن عسکری (ع) می فرمایند:

«بهترین دوست تو کسی است که اشتباه تو را فراموش کند و نیکی تو را از یاد نبرد.» با توجه به این سخن ما نیز باید خوبی دیگران را به خاطر بسپاریم و بدی ها را به دست فراموشی بسپاریم و همیشه «نیمه ی پر لیوان را ببینیم.»

حاکمان عباسی و تبعید امامان به شهرهای دیگر

حکمان عباسی به زور بعضی از امامان را از شهر خود مدینه به جاهای دیگر تبعید کردند؛ مثل: امام کاظم (ع) به بغداد، امام رضا (ع) به خراسان، امام هادی و امام حسن عسکری (ع) به سامرا (محلّه ی عسکر).